

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT CHET TILLAR INSTITUTI

Ro'yatga olingan № BD-60230100-1.08

2023-yil 30.08

MAMLAKATSHUNOSLIK

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 200 000 – San'at va gumanitar fanlar

Ta'lim sohasi: 230 000 – Tillar

Ta'lim yo'nalishi: 60230100 – Filologiya va tillarni o'qitish (turk tili)

8-Mavzu: İslam Öncesi Dönemde Türk Medeniyeti	
9-Mavzu: İslam'ın Ortaya Çıkması ve Yayılması	
10-Mavzu: Türk Hakanlığı, Uygurlar, Karahanlılar (7. Yüzyıl-11. Yüzyıl)	
11-Mavzu: Selçuklular ve Osmanlılar	
12-Mavzu: Türk-İslam Medeniyeti ve Onun Dünya Medeniyetine Etkisi	
2-semestr	
1-Mavzu: Orta Asya Devletleri XVI-XIX. yüzyılın ilk yarısında. Türk Devletleri XVI-XIX. yüzyılın ilk yarısında	
2-Mavzu: XIX. yüzyılın ikinci yarısı - XX. yüzyıl başında Türk Devletlerinin Siyasi Durumu	
3-Mavzu: Birinci Dünya Savaşı Yıllarında Türkler. 1923 Sonrasında Türkiye	
4-Mavzu: İkinci Dünya Savaşı Yıllarında Türkiye. II. Dünya Savaşı Sonrası Türk Politikası	
5-Mavzu: Türkiye'nin ve Bölge Ülkelerinin Etkileşimi	
6-Mavzu: Türkiye'nin En Yeni Tarih Dönemi	
7-Mavzu: Orta Asya Türk Devletlerinin En Yeni Tarih Dönemi. Türk Devletlerinin Sosyo-Politik Hayatı	
8-Mavzu: Türkiye'nin Bölgesel ve Uluslararası Kuruluşlardaki Üyeliği	
9-Mavzu: Orta Asya Türk Devletlerinde Sosyo-Politik Gelişmelerin Analizi	
10-Mavzu: Batı Bölgesi Ülkelerinde Sosyo-Politik Gelişmelerin Analizi	
11-Mavzu: Güney Çerçeve Ülkelerinde Sosyo-Politik Gelişmelerin Analizi	
12-Mavzu: Türkiye'nin Özbekistan Cumhuriyeti ile İlişkileri	
3-semestr	
1-Mavzu: Türkiye'nin Coğrafi Mavzumu ve Türleri	
2-Mavzu: İktisadi Coğrafyanın Mavzumu Özellikleri ve Analiz Yöntemleri	
3-Mavzu: Türkiye'nin İdari-Sınırlı Yapısı ve Coğrafi Mavzumsal Özellikleri	
4-Mavzu: Türkiye'nin Gelişiminin Temel Göstergeleri	
5-Mavzu: Türkiye Ekonomisinde Doğal Kaynakların Rolü. Stratejik Madenler Coğrafyası	
6-Mavzu: Türkiye'nin Nüfusu, Bileşimi ve Coğrafi Mavzumu. Türkiye'nin Nüfusunun Doğal ve Mekanik Hareketinin Özellikleri	
7-Mavzu: Türkiye Devletinin Demografik Politika Yönleri	
8-Mavzu: Türkiye Ekonomisinin Sektörel Coğrafyası. Türkiye Ekonomisinin Sektörel Yapısı	
9-Mavzu: Sanayinin Türkiye Ekonomisindeki Önemi, Yapısı ve Gelişme Düzeyi	
10-Mavzu: Türkiye'nin Geri Dönüşüm Endüstrisi. Türkiye'nin Köy Endüstrisi Coğrafyası: Gelişimi ve Yerleşimin İktisadi-Sosyal Nedenleri	
11-Mavzu: Köy Endüstrisinin Temel Sektörleri. Türkiye'de Gıda Güvenliği	

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar	
MAM11-312	2023-2024 2024-2025	1-2-3	12	
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari		
Majburiy	O'zbek	3		
1	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Mamlakatshunoslik	144	216	360
I. Fanning mazmuni				
<p>Fanning maqsadi – talabalarga Turkiyaning tarixi, rivojlanishi va yuksaklikka erishish ildizlari, turk davlatchilik rivojlanishi hamda bugungi kundagi iqtisodiy va siyosiy ahvolini o'rganish.</p> <p>Fanning vazifasi – talabalarda zamonaviy dunyo, Turkiyaning jahon xo'jaligida tutgan o'rnini va roli to'g'risida yaxlit tasavvurni, shuningdek, zamonaviy geografik makonni hududiy tashkil etishning turli-tumanligi va tizimligi haqidagi bilimlarni shakllantirish, o'rganilayotgan mintaqada mamlakatlari tabiiy va iqtisodiy geografiyasi to'g'risidagi tasavvurni chuqurlashtirish, tipologik yondoshuv asosida talabalarning o'rganilayotgan mamlakat geografiyasi va ularning jahon xo'jaligidagi roli to'g'risidagi bilimlar bilan qurollantirishdan iborat.</p>				
2	<p>II. Asosiy nazariy qisim (ma'ruza mavzulari)</p> <p>II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-semestr</p> <p>1-Mavzu: Uluslararası İlişkiler Dersine Giriş. Doğu Ülkelerinin Coğrafi ve Siyasi Alt Bölgelere Ayrılması</p> <p>2-Mavzu: Batı ve Asya Bölgelerinin Doğal, Toplumsal ve Ekonomik Coğrafyası</p> <p>3-Mavzu: Türk Dünyası ve Türk Devletleri Teşkilatına Üye Ülkeler</p> <p>4-Mavzu: Küçük Asya'nın En Eski Devletleri</p> <p>5-Mavzu: Anadolu Medeniyeti</p> <p>6-Mavzu: Orta Asya'nın Eski, Orta, Yeni ve Sonraki Dönemlerindeki Hükümetler</p> <p>7-Mavzu: Antik Orta Asya ve Batı Asya Medeniyetleri</p>			

Sorunu

12-Mavzu: Türkiye'de Taşıma Sisteminin Milli Ekonomik Gelişime Katkısı ve Gelişme Özellikleri. Taşıma Türleri, Ulusal ve Uluslararası Taşımacılık. Dış Ekonomik İlişkiler Coğrafyası ve Yapısı

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1-semestr

- 1-mavzu. Mamlakatshunoslik kavramının genel bir tanıtımı
- 2-mavzu. Doğu-batı bölgelerinin doğal, toplumsal ve ekonomik özellikleri
- 3-mavzu. Türk Dünyası'nın genel bir değerlendirmesi
- 4-mavzu. Küçük Asya'nın tarihî süreç içindeki en eski devletleri ve bölgenin geçmişi
- 5-mavzu. Anadolu'nun zengin medeniyet tarihi ve bölgedeki önemli kültürel gelişmeler
- 6-mavzu. Orta Asyanın farklı dönemleri ve dönemlerin öne çıkan özellikleri
- 7-mavzu. Eski Orta Asyanın zengin medeniyetleri ve bu bölgenin kültürel mirası
- 8-mavzu. İslam öncesi dönemde Türk medeniyetinin gelişimini
- 9-mavzu. İslam'ın ortaya çıkışı, yayılışı ve bu dinî akımın Türk dünyası üzerindeki etkileri
- 10-mavzu. Türk hoşgörüsi anlayışının Uygurlar ve Karahanlılar dönemlerinde şekillenışı
- 11-mavzu. Selçuklu ve Osmanlı İmparatorlukları'nın yükselişi ve bu iki büyük Türk devletinin kültürel, siyasi ve iktisadi etkileri
- 12-mavzu. Türk-İslam medeniyeti ve kültürünün dünya medeniyatına olan etkileri

2-semestr

- 1-mavzu: XVI-XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Orta Asya Ülkeleri ve Türk Devletlerinin İncelenmesi
- 2-mavzu: XIX. Yüzyılın İkinci Yarısı - XX. Yüzyıl Başlarında Türk Devletlerinin Siyasi Mavzumu
- 3-mavzu: Türklerin Birinci Dünya Savaşı Yılları ve 1923 Sonrasında Türkiye'nin Gelişimi
- 4-mavzu: Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı Yılları ve II. Dünya Savaşı Sonrasındaki Siyasi Değişimler
- 5-mavzu: Türkiye'nin Bölgesel ve Ulusal Etkileri
- 6-mavzu: Türkiye'nin En Güncel Tarih Dönemi
- 7-mavzu: Orta Asya Türk Devletlerinin En Güncel Tarih Dönemi ve Türkiye'nin Sosyal ile Siyasi Yaşamı

- 8-mavzu: Türkiye'nin Bölgesel ve Uluslararası Organizasyonlardaki Yeri
- 9-mavzu: Orta Asya Türk Devletlerindeki Sosyal ve Siyasi Süreçlerin İncelenmesi

- 10-mavzu: Batı Bölgesi Ülkelerindeki Sosyal ve Siyasi Gelişmelerin Analizi
- 11-mavzu: Güney Bölgesi Kıtısındaki Ülkelerdeki Sosyal ve Siyasi Dinamiklerin Analizi

- 12-mavzu: Türkiye'nin Özbekistan Cumhuriyeti ile Diplomatik İlişkileri

3-semestr

- 1-Mavzu: Türkiye'nin Coğrafi Pozisyonu ve Çeşitlilikleri
- 2-Mavzu: Ekonomik Coğrafyanın Lokasyon Özellikleri ve İnceleme Metodları
- 3-Mavzu: Türkiye'nin Yönetmel-Sınai Yapısı ve Coğrafi Mavzum Özellikleri
- 4-Mavzu: Türkiye'nin Temel Gelişim Göstergeleri
- 5-Mavzu: Türkiye Ekonomisi için Doğal Kaynakların Rolü. Faydalı Madenlerin Coğrafyası
- 6-Mavzu: Türkiye'nin Nüfus Sayısı, Yapısı ve Coğrafi Mavzumu. Türkiye Nüfusunun Doğal ve Mekanik Hareket Özellikleri
- 7-Mavzu: Türkiye Devletinin Demografik Politika Yönləri
- 8-Mavzu: Türkiye Ekonomisinin Coğrafi Bölümleri. Türkiye Ekonomisinin Bölgesel Yapısı
- 9-Mavzu: Türkiye Sanayisinin İktisadi Önemi, Yapısı ve Gelişme Düzeyi
- 10-Mavzu: Türkiye'nin Yeniden İşleme Sanayisi. Türkiye Tarımının Coğrafyası: Gelişimi ve Toplumsal-Ekonomik Faktörleri
- 11-Mavzu: Tarımın Temel Kolları. Türkiye'de Gıda Güvenliği Sorunu
- 12-Mavzu: Türkiye'de Ulaşım Sisteminin Milli Ekonomik Gelişimdeki Rolü ve Özellikleri. Ulaşım Türleri, Uluslararası ve İç Ulaşım. Dış Ekonomik İlişkiler Coğrafyası ve Yapısı

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1-semestr

- 1-mavzu: Memleket Bilimlerine Giriş: Doğu Ülkelerinin Coğrafi ve Siyasi Alt Bölgelere Aynılması. Kuzey Afrika (Magrib) ve Güney-Batı Asya Subregionlarının Doğal, Sosyal ve Ekonomik Coğrafyası
- 2-mavzu: Türkistan Coğrafyası ve Türk Devletleri İttifakına Üye Devletler
- 3-mavzu: Eski Orta Asya'nın İlk, Orta, Yeni ve Son Hükümet Dönemleri
- 4-mavzu: İslam Öncesi Çağlarda Türk Kültürü
- 5-mavzu: Türk Kolektifiği, Uygurlar ve Karahanlılar (7. Yüzyıl - 11. Yüzyıl)
- 6-mavzu: Türk-İslam Medeniyeti ve Kültürünün Küresel Medeniyatlara Etkisi

2-semestr

	<p>1-16-19. yūzyūlın bařlarında Orta Asya Tūrk devletleri</p> <p>2-Birinci Dūnya Savařı sırasında ve sonrasında Tūrkiye coğrafiyası</p> <p>3-Doğū meselesi ve etkilediğı bōlgesel durum. Tūrk devletlerinin en gūncel tarih dōnemi.</p> <p>4- Tūrkiye'nin en gūncel tarihi.</p> <p>5-Orta Asya Tūrk devletlerinin en gūncel tarih dōnemi. Tūrkiye'nin sosyal ve siyasi yařamı.</p> <p>6-Tūrk - Ŗzbek iliřkileri.</p>
	<p>3-semestr</p> <p>1-Coğrafi mavzumu ve eřitleri ile Tūrkiye.</p> <p>2-İdari sınırları ve coğrafi mavzumu Ŗzellikleriyle Tūrkiye.</p> <p>3-Doğal kaynakların ekonomideki rolū ve Tūrkiye'nin coğrafi madenler haritasi.</p> <p>4-Demografik politika yōnelimleri ve Tūrkiye'nin nūfus politikaları.</p> <p>5-Sanayinin ekonomideki Ŗnemi, bileřimi ve Tūrkiye'deki geliřim seviyesi.</p> <p>6-Temel tarım alanları ve Tūrkiye'deki gıda gūvenliğı sorunları.</p>
	<p>V. Ta'lim natijalari/ Kasbiy kompetensiyalar</p> <p>Talaba bilishi kerak:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turk davlati masalalari va ildizlari to'g'risidagi <i>bilimlarni o'rganishi;(bilim)</i> • Turk mamlakatshunoslik ilmiga hissa qo'shgan alloma hamda bugungi kun mamlakatshunos olimlarining kitoblarini va mutaxassislikning adabiyotdagi amaliy va nazariy masalalarini <i>tahlil qila olish;(ko'nikma)</i> • Mamlakatshunoslik faning o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qilish usullarini qo'llash va fan doirasidagi muammolar bo'yicha yechimlar qabul qilish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. (malaka)</i>
3	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jarayonga asoslangan metod • jamoa bo'lib ishlash
4	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma, og'zaki, test va boshqa turdagi topshiriqlarini bajarish.</p>
5	

	<p>Asosiy adabiyotlar</p> <p>1. Atalay I. Tūrkiye Coğrafiyası. İnkilap Yayınları, 2017, Ankara.</p> <p>2. Ertan T.F. Bařlangıçtan Gūnūmūze Tūrkiye Cumhuriyeti Tarihi. Siyasal Kitabevi. 2012, Ankara.</p>
6	<p>Qo'shimcha adabiyotlar</p> <p>1. Beyoğlu A. Modern Tūrkiye Tarihi, Marmara Ŗniversitesi Yayınları. 2012 İSTANBUL.</p> <p>Axborot manbaalari</p> <p>www.cografiya.gen.tr.</p> <p>www.icisleri.gov.tr.</p> <p>www.ttk.gov.tr</p> <p>www.tek.gov.tr</p>
7	<p>Samarqand davlat chet tillar instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2023-yil "<u>30</u>" <u>08</u> dagi "<u>1</u>"-sonli bayonnomasi bilan tasdiqlangan.</p>
8	<p>Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>Bilir Bayram – SamDChTI, "Yaqin sharq tillari" kafedrası o'qituvchisi.</p> <p>Kose Dursun - SamDChTI, "Yaqin sharq tillari" kafedrası profesori. f.f.d.</p> <p>P. Mamatqulov – SamDChTI, "Yaqin sharq tillari" kafedrası o'qituvchisi.</p>
9	<p>Taqrizchilar:</p> <p>R. Ro'zmanova - SamDU, "Turkologiya ilmiy tadqiqotlar instituti" mudiri, PhD.</p> <p>Z.S Xurramova - SamDChTI, "Yaqin sharq tillari" kafedrası dotsenti, PhD;</p>